

MANIFEST

VOLOINTERSTVA U EUROPI

EUROPEAN VOLUNTEER CENTRE

This manifesto has been published by the European Volunteer Centre, © CEV 2006

EUROPEAN VOLUNTEER CENTRE

MANIFEST

VOLONTERSTVA U EUROPI

Ovaj manifest objavio je **Europski volonterski centar (European Volunteer Centre, Centre Européen du Volontariat, CEV)**, europska mreža koju čini 38 volonterskih centara i organizacija za razvoj volonterstva predstavljajući tisuće volontera aktivnih na lokalnoj razini. Namijenjen je svim **donositeljima odluka** u različitim institucijama Europske unije, a **objašnjava zašto je volonterstvo važno i predlaže konkretne načine** na koje predstavnici institucija EU mogu (unutar svojih ovlasti i kompetencija) **podržati, promovirati i pomoći volonterstvo u Europskoj uniji**. Dionici iz vladinog, nevladinog i poslovnog sektora moraju surađivati kako bi se stvorilo **društvo koje podupire volonterstvo**. **Ovaj manifest daje uvid u doprinos Europske unije ovom zajedničkom naporu.**

EUROPEAN VOLUNTEER CENTRE

Zašto je volonterstvo važno?

Volonterstvo postoji u različitim oblicima širom Europe, što odražava različitost pristupa i tradicija u državama članicama Europske unije. Ipak, svi ti oblici imaju neke zajedničke karakteristike.

Volontiranje je aktivnost koja se poduzima:

- ! **slobodnom voljom pojedinca te osobnim izborom i motivacijom;**
- ! **bez želje za financijskom dobiti;**
- ! **u organiziranom okruženju** (unutar nevladinih udruga, volonterskih centara, manje ili više organiziranih neformalnih skupina);
- ! **u želji da se pomogne drugim osobama i društvu u cjelini pridonoseći zajedničkim vrijednostima, bez osobnih interesa** (iako, poznata je činjenica kako je volontiranje od jednake koristi i samoj osobi koja volontira).

Milijuni građana širom Europe su aktivno uključeni u različite oblike volontiranja.

Najnovije statistike¹ pokazuju sljedeće:

U Ujedinjenom kraljevstvu svake godine volontira oko **23 milijuna ljudi**. Procjenjuje se da je rad koji oni obavljaju za to vrijeme jednak radu 180 000 stalno zaposlenih radnika. Za svaki euro izdvojen iz javnih fondova za volonterstvo, volonteri obavljaju posao vrijedan 30€, a **ekonomska vrijednost** formalnih volonterskih aktivnosti u UK procijenjena je na više od **65 milijardi eura** godišnje, ili 7,9% nacionalnog BDP-a.

Belgijanci posvećuju pet sati tjedno volonterskim aktivnostima, što je ekvivalentno broju od 200 000 plaćenih poslova s punim radnim vremenom.

Vrijeme provedeno na volonterske aktivnosti unutar organizacija u **Francuskoj** 2002. godine jednako je radnom vremenu **716 000 stalno zaposlenih ljudi**.

U **Poljskoj** je 2004. godine volontiralo oko 5.4 milijuna ljudi, što čini 18,3% ukupne populacije. Približna ekonomska vrijednost volonterstva, izračunata množenjem ekvivalenta stalno zaposlenih s prosječnom plaćom u određenom sektoru iznosi **124 milijuna eura**.

23 milijuna građana sudjeluje u raznim volonterskim aktivnostima u **Njemačkoj**. 33% odraslih stanovnika **Irske** (ili oko 1 287 000 ljudi) volontira na neki način.

¹ Sve brojke proizlaze iz "Facts and figures" istraživanja provedenih od strane CEV. Vidi <http://www.cev.be/facts&figures.htm>

Zašto je volonterstvo važno?

U svim svojim oblicima, volonterstvo ima vrlo važnu ulogu u društvima širom Europske unije:

- Volonteri su uključeni u širok raspon aktivnosti, kao što su **obrazovanje i pružanje usluga, međusobna pomoć ili samopomoć, zastupanje, provođenje kampanja, upravljanje te društvene i ekološke akcije.**
- Volontiranje je jedan od načina **socijalnog uključivanja i integracije. Ono doprinosi izgrađivanju kohezivnog društva stvarajući veze temeljene na povjerenju i solidarnosti te tako stvara i socijalni kapital.**
- Volontiranje je jedan od načina na koji ljudi, bez obzira na nacionalnost, religiju, socioekonomski status i dob, mogu **doprinijeti stvaranju pozitivnih promjena u društvu.**
- **Volonteri doprinose provedbi politika Europske unije,** kao što su politika socijalnog uključivanja i pomoći u razvoju².
- Volonterstvo se može iskoristiti kao **oruđe za poticanje aktivnog i odgovornog građanskog angažmana u EU, što je ključno u ostvarivanju europskih ideala i vrijednosti kao što su demokracija, solidarnost i sudjelovanje u društvu.**
- Volonterstvo **je snažan izvor pomirenja i ponovne izgradnje** u podijeljenim društvima.
- Kroz volontiranje ljudi razvijaju **komunikacijske i organizacijske vještine,** proširuju svoje socijalne krugove i često dobivaju mogućnosti za plaćene poslove u budućnosti. Uz to, volontiranje pruža i **mogućnosti neformalnog obrazovanja te je zbog toga jedan od ključnih elemenata u strategiji životnog učenja u EU.**
- **Ekonomska vrijednost** volonterstva i njegov udio u domaćem bruto društvenom proizvodu su značajni i stoga trebaju biti jasno istaknuti u nacionalnim statističkim izračunima.

- Volonterstvo i **kreiranje inovativnih partnerskih odnosa** između poslovnog sektora, vlasti i volonterskih centara je jedan od način razvijanja **korporativne društvene odgovornosti.**
- Volonterstvo igra važnu ulogu u rješavanju socijalnih problema. Volonteri pridonose **unaprjeđivanju količine i kvalitete postojećih usluga i kreativnom razvoju novih.** Na ovaj način volonterstvo može dati doprinos i u stvaranju novih radnih mjesta.
- **Volonterstvo je stoga važna komponenta u ostvarenju strateškog cilja Europske Unije, a to je postati „najkonkurentnija i najdinamičnija ekonomija temeljena na znanju u svijetu...“.** Taj cilj su usvojile zemlje članice na zasjedanju Europskog vijeća održanom u Lisabonu u ožujku 2000. godine.

Međutim, volonterstvo, iako besplatno, nije i bez troškova...

Priznavanje, pomaganje i promoviranje volonterstva, kao i umrežavanje su esencijalni kako bi volonterstvo vodilo prethodno nabrojane uloge. U stvaranju učinkovite volonterske infrastrukture potrebna je potpora svih dionika: civilnog društva, poslovnog sektora i vlasti na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Europska unija je nesumnjivo ključni faktor u tom smislu i može na razne načine pridonijeti daljnjem razvoju volonterstva u Europi.

² Mišljenje Ekonomskog i društvenog odbora na Komunikaciju Europske komisije na "Volonterske organizacije i zaklade u Europi" (COM(97) 241 final), para. 2.9.

1. Aktivno promicanje i prepoznavanje volonterstva

Iako su razlike u nacionalnim i regionalnim tradicijama i oblicima volonterstva značajne, činjenica je da ono postoji u svim zemljama članicama EU. Ono što je zajedničko svim volonterima u Europi je želja za aktivnim uključivanjem i doprinosom u rješavanju društvenih problema. Sada je potrebno **stvoriti zajedničku viziju raspona i važnosti volonterstva u članicama EU i zajedničko shvaćanje uloge koju imaju razni dionici u promicanju i prepoznavanju volonterstva.** Vrlo važnu ulogu u postavljanju volonterstva na dnevni red na razini Europske unije imaju će informacije dobivene iz iskustva. EU, nacionalne vlade i druge uključene strane trebaju izgrađivati svoje kapacitete za praćenje trendova u volonterstvu i procjenjivanje vrijednosti koje ono predstavlja. U tom smislu, **EU i nacionalne vlade bi trebale uključiti smjernice iz Priručnika UN-a o neprofitnim organizacijama u nacionalne sustave statističkih izračuna i to u suradnji sa EUROSTAT-om kroz uspostavljanje pomoćnog izračuna koji bi pružao podatke o volonterstvu i njegovoj ekonomskoj vrijednosti.**

Europska unija treba prepoznati i poduprijeti volonterstvo u svim svojim različitim politikama. Mi pozivamo institucije na aktivnu suradnju sa CEV-om na način da prihvate preporuke koje

im CEV prosljeđuje s grass-root razine.

Neke članice Europske unije organiziraju godišnje manifestacije u svrhu promocije volonterstva (npr. „Dan volontera“ ili „Tjedan volontera“). Godina 2001., proglašena za Međunarodnu godinu volontera, bila je važan katalizator za skretanje pažnje na volonterske teme i pružila je okvir za važna postignuća i provođenje mjera jačanja globalnog volonterskog pokreta. U Ujedinjenom kraljevstvu ova iskustva su se ponovila na nacionalnoj razini godine 2005. EU bi sama trebala pružiti primjer kako bi potakla nacionalne vlade da posvećuju više pažnje volonterstvu i stoga će proglasiti **Europsku godinu aktivnog uključivanja građana kroz volonterstvo.**

Posebna pažnja mora se posvetiti **priznavanju vještina i sposobnosti stečenih kroz iskustva neformalnog obrazovanja.** Potrebno je aktivno priznavati ulogu volonterstva u strategiji životnog učenja i podržavati aktivnosti usmjerene na razvoj sustava službenog priznavanja neformalnog i informalnog obrazovanja.

Pozivamo (CEV) institucije Europske unije³ da...

1. ...aktivno prepoznaju i promiču volonterske aktivnosti kroz politike EU i prilagođavaju iste volonterskim aktivnostima („volunteer friendly policies“) radi što lakšeg uključivanja pojedinaca;
2. ...nastave provedbu posebnih volonterskih programa za mlade ljude i razvijaju slične programe za druge ciljane skupine (npr. umirovljenike ili hendikepirane osobe). Iako priznajemo važnost Programa za mlade EU, uvjereni smo da volonterski programi EU trebaju imati veću megućnost uključivanja i biti dostupni bez obzira na dob;
3. ...prihvate ulogu volonterstva u politici „aktivnog starenja“. U svjetlu društva koje stari i nove generacijske ravnoteže, ključno je podržavati i promovirati oruđa sudjelovanja starijih ljudi u društvu;
4. ...priznaju ulogu volonterstva u usvajanju aktivnog građanskog uključivanja i u skladu s time kreiraju programe Europske unije. Volonteri na lokalnoj i regionalnoj razini su aktivni građani predani europskim vrijednostima, oni mogu igrati ključnu ulogu u promoviranju europskih vrijednosti ako se njihovim aktivnostima da europska dimenzija;
5. ...daju podršku volonterstvu u politikama pomoći međunarodnom razvoju, posebno glede postizanja milenijskih razvojnih ciljeva;
6. ...prepoznaju snažan učinak volonterstva na inkluziju i osnaživanje tradicionalno isključenih društvenih grupa, kao što su useljenici i istraže kako promovirati aktivnosti koje dovode do boljeg shvaćanja uloge i učinka volonterskog angažmana kod ovih skupina;
7. ...prepoznaju ulogu volonterstva u poticanju razvoja vještina i sposobnosti potrebnih u društvu koje se bazira na znanju te u povećanju mogućnosti zapošljavanja;
8. ...prepoznaju potrebu za boljim razumijevanjem volonterskog krajobraza u EU i potrebu za komparativnim istraživanjima kako bi se došlo do podataka o rasponu i značajkama volonterstva na europskoj razini;

³ Gdje je primjenjivo, te aktivnosti mogu biti podržane od strane Vijeća Europe.

CEV poziva institucije Europske Unije na...

9. ... uključe alternativne ekonomske pokazatelje u statističke izračune EUROSTAT-a koji čine vidljivim doprinos neprofitnog sektora - osobito volonterstva - nacionalnim ekonomijama;
10. ...prepoznaju kroz europske programe i projekte volonterski rad kao istinsko ulaganje u društvo i kao doprinos ujednačenom financiranju sa statusom jednakim novčanoj potpori;
11. ...daju potporu razvoju certifikacijskih shema u sustavima obrazovanja članica EU usmjerenih na priznavanje kompetencija stečenih volontiranjem i razviju europski okvir za vrednovanje neformalnog obrazovanja temeljenog na zajedničkim principima koje je usvojilo Vijeće za obrazovanje, kulturu i mlade⁴ te daju potporu kreiranju europske volonterske nagrade;
12. ...podrže Međunarodni dan volontera (05. prosinac) i proglase Europsku godinu aktivnog uključivanja građana kroz volonterstvo.

2. Podupiranje i pomaganje volonterskih aktivnosti

U mnogim državama javni i privatni sektor zajednički istražuju mogućnosti za pomoć i potporu volonterskom radu kroz razvoj različitih politika i provedbu zakonskih regulativa. Ovi napori uključuju prepoznavanje potrebnih zakonskih odredbi, razjašnjavanje uloga svih dionika i dodjelu potrebne financijske potpore. U zadnje vrijeme korporativni sektor je postao aktivniji na području volonterstva dajući mogućnosti uključivanja zaposlenika i uklanjajući prepreke njihovom sudjelovanju u volonterskim aktivnostima.

Potreba za stvaranjem infrastrukture za potporu volonterima, volontiranju i

volonterstvu općenito, je široko prepoznata. Takva infrastruktura treba uključivati valjan zakonski okvir za volontiranje koji Europska unija može podržati stvaranjem širokih zajedničkih standarda. Istraživanja pokazuju velike razlike između zemalja članica EU što se tiče definicija, zakonskih mogućnosti i shvaćanja volonterskog rada. Osim toga, ne postoje ni nacionalni volonterski centri u svim zemljama, kao ni druge institucije koje se bave potporom i pomaganjem volonterstva. Još manji broj zemalja ima potrebnu infrastrukturu za potporu volontiranju na lokalnoj razini.

Na europskoj razini trenutno ne postoji

određen način financiranja spomenute infrastrukture za potporu volonterstvu. Europska struktura je potrebna za razmjenu informacija i primjera dobre prakse, za izgradnju kapaciteta, za doprinos zajedničkom shvaćanju volonterskog

krajobraza u Europi, za protok informacija između nacionalnih i temeljnih razina i Europske unije te za davanje europske dimenzije mnogobrojnim aktivnostima volontera širom Europe.

Pozivamo institucije Europske unije⁵ da...

13. ...izdaju „Bijelu knjigu o volonterstvu i aktivnom uključivanju građana“ kako bi se naglasila njihova međusobna povezanost i razmotrio raspon i važnost volonterstva u Europi. Ovo bi doprinijelo razvoju strategije društvenog djelovanja u svrhu poticanja suradnje između zemalja EU i pridruženih članica i promocije volonterstva, a temeljit će se na dokumentu Europske komisije Commission Communication (1997) 241;
14. ...potiču nacionalne vlade na formuliranje nacionalnih volonterskih politika, izgradnju volonterske infrastrukture potrebne za provedbu istih te donošenje relevantnih zakonskih odredbi, na primjer predlaganjem europskih standarda;
15. ...pridaju posebnu pažnju razvoju volonterstva u srednjoj i istočnoj Europi, u novim članicama EU i zemljama kandidatima s ciljem davanja potpore razvoju njihovih „mladih“ demokracija;
16. ...izdvajaju sredstva za Europski fond za razvoj volonterskih centara (uključujući odgovarajuće fondove za nacionalne vlade) s ciljem razvoja infrastrukture za potporu i razvoj volonterstva;
17. ...aktivno promoviraju daljnje širenje uključenosti poslovnog sektora i korporativnog volontiranja u okviru europske debate o korporativnoj društvenoj odgovornosti. Članice EU se može poticati na davanje poreznih olakšica tvrtkama koje podupiru volonterstvo među zaposlenicima.

⁵ Gdje je primjenjivo, te aktivnosti mogu biti podržane od strane Vijeća Europe.

⁴ Ove aktivnosti slijede preporuke iz Rezolucije Opće skupštine Ujedinjenih naroda» (2991) te iz zaključne Rezolucija Opće skupštine UN-a o Međunarodnoj godini A/57/L.8 iz studenog, 2002.

3. Aktivno poticanje povezivanja

Još puno toga treba napraviti u daljnjem osnaživanju temelja volonterstva na svim razinama (lokalnoj, nacionalnoj i europskoj), s posebnim naglaskom na 'glas' organizacija koje rade s volonterima u

Europi. Institucije EU trebaju prepoznati ključnu ulogu koju mreže, kao što je CEV, igraju kako bi povezale ciljeve EU s «grass roots» razinama.

Pozivamo (CEV) institucije EU⁷ da...

18. ...okupe radne skupine i odrede pristupne točke unutar Europske komisije i Europskog parlamenta koje bi se bavile horizontalnom prirodnom volonterstva u okviru politika EU;
19. ... potiču razmjenu ideja i znanja iz područja volonterstva između svih država članica EU kako bi se olakšalo stvaranje zajedničke vizije i strategije za budućnost;
20. ...promoviraju ulogu volontiranja u metodi otvorene koordinacije na područjima zapošljavanja, socijalnog rada i obrazovanja;
21. ...podupiru europsku razmjenu informacija o primjerima dobre i loše prakse kroz mreže kao što je CEV i aktivno surađuju s njima u kontekstu konzultacijskih mehanizama aktivnog sudjelovanja građana;
22. ...aktivno nastave poticati i podupirati povezivanje korporacija i volonterskih organizacija na razini EU;
23. Članovi Europskog parlamenta bi trebali surađivati s nacionalnim volonterskim organizacijama i pružati stručan prikaz stanja volonterstva u svojim zemljama.

CEV traži od članova Europskog parlamenta, službenika Europske komisije, Vijeća, predstavnika Europskog ekonomskog i socijalnog odbora i drugih institucija, također organizacije članice CEV te svih zainteresiranih za podupiranje daljnjeg razvoja volonterstva u Europi da:

...

učine priznanje, promociju, potporu i pomoć volonterstvu jednim od prioriteta u svom radu;

...

proslijede CEV Manifest za volonterstvo u Europi relevantnim dionicima, osobito ministrima nacionalnih vlada;

...

proslijede CEV Manifest za volonterstvo u Europi lokalnim delegacijama Europske komisije;

...

proslijede CEV Manifest za volonterstvo u Europi drugim organizacijama i tvrtkama koje bi bile zainteresirane za potporu i promociju volonterstva u Europi;

...

se aktivno uključe u informiranje i širenje svijesti o neprocjenjivom doprinosu volontera životima pojedinaca, zajednice i društva u cjelini, kao i da naglašavaju potrebu za partnerstvom i suradnjom između volontera i profesionalnih zaposlenika.

⁷Gdje je primjenjivo, te aktivnosti mogu biti podržane od strane Vijeća Europe.

CEV pozdravlja usvajanje dokumenata i provođenje slijedećih aktivnosti na međunarodnoj razini i razini EU:

■ „Rezolucija o volonterstvu“ Europskog parlamenta iz 1983. koja:

- priznaje važnost volonterstva za opće dobro i potrebu stvaranja odgovarajuće infrastrukture važne za učinkovito provođenje politika;
- poziva Europsku komisiju na sistematsko praćenje razvoja i trendova na području volonterstva;
- traži usvajanje „Europskog statuta o volonterskom radu“ koji bi sadržavao između ostalog i odredbe o povratu troškova i socijalnom osiguranju volontera.

■ Deklaracija 38, o volonterskim uslužnim aktivnostima, donesena kao dodatak završnom dokumentu Amsterdamskog ugovora iz 1999. koja:

- priznaje važan doprinos volonterskih uslužnih aktivnosti u razvoju društvene solidarnosti;
- potvrđuje namjeru Europske zajednice da podupre davanje europske dimenzije volonterskim organizacijama s osobitim naglaskom na razmjenu informacija i iskustava, kao i sudjelovanje mladih i starijih osoba u volonterskom radu.

■ Priopćenje Europske komisije o „Promoviranju uloge volonterskih organizacija i fondacija“ iz 1997., COM (1997) 241, koje:

- priznaje političku, ekonomsku i socijalnu važnost volonterstva u „razvoju kohezivnog i inkluzivnog europskog društva zasnovanog na aktivnom uključivanju građana“.

■ Međunarodna godina volontera IYV 2001

- Rezolucija 56/38 Opće skupštine Ujedinjenih naroda donesena 5. prosinca 2001. i zaključna Rezolucija Opće skupštine UN-a o Međunarodnoj godini (A/57/L.8) donesena 26. studenog 2002. u kojima su doneseni slijedeći zaključci:
  - volonterske aktivnosti omogućuju sudjelovanje građana u demokratskim procesima;
  - volonterstvo je korisno za same volontere, ljude izvan užeg obiteljskog kruga, zajednicu i društvo u cjelini;
  - volonterstvo doprinosi društvenom uključivanju;
  - volonterstvo je način životnog učenja i povećanja mogućnosti zapošljavanja;
  - volonterstvo je tema koja ujedinjuje stvarajući partnerstva između različitih sektora;
  - ekonomska vrijednost volonterskog rada je ogromna.

■ Eurofestation, Maastricht 2004.: Europski putokaz (European ROADMAP)

- Ovu konferenciju organiziralo je Udruženje gradskih uprava Nizozemske (VNG) i CIVIQ, nizozemski Nacionalni volonterski centar. Na njoj je usvojen zajednički Europski putokaz do 2010. za Europsku uniju, države članice EU, (multi)nacionalne korporacije, nacionalne volonterske centre, (nacionalne) organizacije koje se bave volonterima i pripadajuću infrastrukturu. Ovaj Putokaz do 2010. bi trebao biti važno oruđe u daljnjem razvoju volonterskih politika te organiziranju volonterskih manifestacija i aktivnosti.

■ Godina volontera 2005. u Ujedinjenom kraljevstvu, bila je usmjerena na

- povećavanje broja volontera, osobito pojedinaca iz marginaliziranih skupina i mladih ljudi, podizanje profila volonterskog rada i nagrađivanje volontera za njihov doprinos društvu.

EUROPSKI VOLONTERSKI CENTAR, CEV

Europski volonterski centar (CEV) je krovna organizacija koju trenutno čini 38 nacionalnih i regionalnih volonterskih centara širom Europe surađujući na potpori i promociji volonterskih aktivnosti.

CEV prosljeđuje zajedničke prioritete i interese od organizacija članica prema institucijama Europske unije. Također, djeluje i kao glavni forum za razmjenu volonterskih politika, iskustava i informacija, pruža podršku povezivanju između članica te organizira konferencije, seminare, radionice, istraživanja i druge aktivnosti.

Članice CEV-a predstavljaju tisuće volonterskih organizacija, udruga i drugih volonterskih grupa i zajednica na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Svi mi surađujemo kako bi:

- ! bili aktivan glas za volonterstvo u Europi;
- ! ojačali volontersku infrastrukturu u zemljama Europe;
- ! promovirali volonterstvo i učinili ga efektivnijim.

Aktivnosti CEV-a uključuju:

- ! promociju volonterstva u javnosti, medijima, poslovnom sektoru i institucijama;
- ! razvoj politika i istraživanja;
- ! zastupanje prema institucijama Europske unije;
- ! potporu postojećim nacionalnim, regionalnim i lokalnim volonterskim centrima širom Europe;
- ! potporu otvaranju novih volonterskih centara;
- ! potporu međusobnom umrežavanju i povezivanju volonterskih centara i drugih volonterskih organizacija širom Europe;
- ! potporu organizacijama koje unose inovacije i koriste dobre prakse u uključivanju volontera;
- ! izgradnju kapaciteta kod organizacija članica CEV-a.

EUROPEAN VOLUNTEER CENTRE

European Volunteer Centre | Centre Européen du Volontariat | CEV

Rue de la Science 10 | B-1000 Brussels | Tel: (+32) 2 511 75 01 | Fax: (+32) 2 514 59 89 | cev@cev.be | <http://www.cev.be/>

Images on the cover kindly provided by ProVobis National Volunteer Centre, Romania;
Volunteering England Image Bank (Annabelle Dalby, Chalky Whyte, BTCV);
OSMIJEH Association for Psychosocial Help & Development of Voluntary Work, Bosnia Herzegovina.

Layout by Michael Behleit, Berlin.

European Volunteer Centre | Centre Européen du Volontariat | CEV

Rue de la Science 10 | B-1000 Brussels | Tel: (+32) 2 511 75 01 | Fax: (+32) 2 514 59 89 | cev@cev.be | <http://www.cev.be/>